



מאת הרב לוי-יצחק גינזבורג
משפיע בישיבת תות"ל
המרכזית - כפר חב"ד

"נאך אַ ביסל משקה"...

**במצב של היום, "לאחרי ריבוי המאמרים הקלים
והשיחות בעניינים של הבנה והסברה", אפשר
וצריך לדבר הכל בבירור, כאילו שנמצאים אחרי
ש"לקחו מעט משקה"**

לאנ"ש, על ידי רוב המאמרים הקלים והשיחות בעניינים של הסברה והבנה לפעול על השומעים מבלי שיהיו זקוקים למשקה בשופי, ודי ומספיק גם המעט שבוה. (ב כיוון שבזמן האחרון בייחוד נדרש מאתנו בהדגשה יתירה העניין דהפצת המעיינות חוצה, הנה עלול עניין השופי דמשקה לבלבל לזה ביותר, מה שלא היה נוגע כל כך כשהפצתה הייתה מצויה בהד' אמות של החסידים ואנ"ש בלבד. ונסתייעתי לסעיף א' ממה ששמעתי פעם מכ"ק מורי וחמי אדמו"ר בריגא שאמר "איך בין איצטער [=הנני עתה] ווהכוונה בלשון איצטער [=עתה] לא הייתה על אותה השעה בלבד, אלא על אותן השנים מאז שהתחיל למעט בליקחת משקה) ווי נאָך אַ ביסל משקה [=כמו אחרי מעט משקה]. ואף שהטעם החיצוני היה אז מפני שהרופאים ציוו לו למעט במשקה, אבל כמובן זהו טעם בחיצוניות, ובמילא מתקבל הוא רק לחיצונים ולא בתוככי אנ"ש היודעים אַז חסידות מאַנט פנימיות [=שחסידות תובעת פנימיות]. ובטח זהו הוראה גם כן על העניין בכלל אשר על פי הידוע דגופא בתר רישא גריר [=שהגוף נגרר אחרי הראש], הנה החסידים נגררים אחר נשיאנו כ"ק מורי וחמי אדמו"ר, שהעניין שאמר שהוא עתה כמו נאָך אַ ביסל משקה, הרי זוהי הוראה לכל החסידים ונתינת היכולת גם כן להיות במצב כזה.

צו ופקודה נמרצת מהרבי מלך המשיח שליט"א, שלא "לקחת משקה" מעבר ל"הגבלות הידועות" – שלוש או ארבע כוסיות קטנות שלא יגיעו יחדיו ל"רביעית", ומי שאפילו טיפה אחת גורמת לו לשכרון החושים – שלא "ייקח" גם טיפה אחת זו! והרבי אף הוסיף כמה פעמים שאין להקל ראש ב"גזירה" זו, ויש לדעת כי זה נוגע לעצם ההתקשרות, ל"קליאמקע" (=ל"ידידת הדלת" של ההתקשרות), ומי שאינו מקיים "גזירה" זו, אמר הרבי, אינני רוצה שישלך בשליחות שלי בתהלכה לשמח יהודים! ועוד נאמרו בזה כמה דברים קשים, ויש גם שהרבי שליט"א כותב: "נבהלתי להסביר לקדש על יי"ש, וכל שכן לקדש את שתיית היי"ש!" ובכל זאת, לא התבטל עניין ה"משקה" לחלוטין. הרבי שליט"א לא אסר זאת לגמרי, ואדרבה, הרבי הזכיר פעמים רבות את מאמר חז"ל "גדולה לגימה שמקרבת", ובהתוועדויות הורה כמה פעמים לכמה אנשים לומר "לחיים" על כוס גדולה. אלא שהמצב היום, "לאחרי ריבוי המאמרים הקלים והשיחות בעניינים של הבנה והסברה", הוא שנמצאים כמו אחרי ש"לקחו מעט משקה". וכפי שכותב הרבי שליט"א ('אגרות-קודש' כרך ז עמוד נח):
...לדעתי הנה מצד שני עניינים נשתנה המצב מאז, שהיה מנהג רווח ענין שתיית המשקה בשופי, אַז כי ניתנו כבר הכוחות

בואנו מחג הפורים, בו "חייב אינש לבסומי" באופן של "עד דלא ידע", באמירת קצת "לחיים" יתר על המידה, נמשך גם השבוע באותה אווירה פורימית, שאחת המעלות שבה, שאפשר לדבר "בצורה ישירה", – וכפי שהבאנו בשבוע שעבר את דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בהתוועדות פורים תשח"י (לקוטי שיחות כרך יא עמוד 328): "חאָניע (הוא החסיד הידוע ר' אלחנן דוב מרוזוב, מקשישי התלמידים בליובאוויטש) היה לוקח משקה כדי שיחשבו שהוא מדבר מצד המשקה, ובמילא יוכל לדבר הכל בבירור".

וכך, ברוח זו, כתבנו בשבוע שעבר כמה עניינים בנוגע ל"ליצנותא דעבודה זרה" שהיו חסידים עושים מה"מתנגדים" – והכוונה, ל"מתנגדים" של פעם, שהרי היום "כל אחינו בני ישראל בכלל אני" – תוך הדגשה שאין הכוונה ללעוג לאיזה שהוא איש ישראל ח"ו, אלא מן ה"חפצא" של ה"מתנגד" וכל מה שמושג זה מייצג.

הפעם נקדים ונאמר, שלמרות שב"התוועדות חסידותיות" שנכתבת ומודפסת לכאורה לא "לוקחים משקה", ואם-כן לכאורה אין כאן ה"היתר" שה"משקה" מדבר מגרונו,

– הרי לאמיתו של דבר בנוגע לשתיית "משקה" כפשוטו ישנה היום "גזירה", הוראה,

איך אפשר בכלל להשוות?
אלא, שכל דבר שהוא של "יצחק", גם אם זהו הדבר הפחות ביותר, יש בו נקודה של אמת, של "עצם", ונקודה זו "שווה" הרבה יותר גם מכל הכסף והזהב של "אבימלך". אמנם זהו "כסף וזהב", וברוחניות אהבת ה' ויראתו, דרגות נעלות ביותר – אך אם אין לזה קשר ל"יצחק", אם אין בזה את ה"נקודה", את ה"עצם", עדיף גם "זבל פרדותיו" של מי שיש לו את ה"נקודה", את ה"עצם". ובנוסף הידוע: "היזיבורית" שלנו עדיפה על היעידית שלהם".
אין זה מקרה שהביטוי המגונה ביותר

אנו "מודים באשמה":
זה שאנו יודעים שהרבי
הוא חי וקיים גם בגוף
גשמי כפשוטו ממש
(שזהו כל עניינו של
"רבי"), אין זה רק בגלל
שכך כתוב בשיחות,
אלא בגלל ה"עצם",
מפני שכך הוא העניין
ולא אחרת. עם זה
גדלנו, על-כך חונכנו,
ובאופן שלא שייך כלל
באופן אחר, כי בלי זה
אין מאומה

שנאמר בהתוועדות הוא על אבר שאין בו עצם. כמו "זנב", מתנדנד הוא ימינה ושמאלה, קדימה ואחורה, עושה רעש ואולי אף עולה מעלה מעלה, אך ללא שום נקודה עצמית שאי-אפשר להזיז אותה. את כל המדרגות הנעלות ביותר שלו ניתן תמיד "להזיז" ולהסיט מן המקום.

לעומת זאת, את ה"זבל פרדותיו" של "יצחק", גם אם אינו אלא "זבל", אך יש לו את ה"עצם", את הנקודה אותה אי אפשר להזיז לעולם.

מניין יודע "מתנגד" – היה ר' מענדל אומר – שהקב"ה אכן ישנו בעולם? מזה שכך כותב הרמב"ם בהלכה הראשונה שבתחילת ספר היד ("יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון"), ואילו הרמב"ד

מה"חפצא" של מתנגד, ומכל מה שמושג זה מייצג, איך צריך להיות וממה יש להיזהר.

אחרי הקדמה זו היה ר' מענדל מספר:
כשהתחיל המשטר הקומוניסטי ברוסיה, החלו הקומוניסטים, ובפרט אנשי ה"יעווסעקציא" – המחלקה היהודית במפלגה הקומוניסטית – שקראו לעצמם גם "חברת מפירי הדת" רחמנא-ליצלן, ברדיפות מאסיביות אחרי כל עניין של יהדות.

כמובן ש"הראשונים בתור" היו הישיבות. במקומות רבים נערכו משפטי ראוה וזוה אחר זה נסגרו ישיבות על ידי הרשויות. כך נדדו הישיבות השונות, מכל הסוגים ומכל החוגים, ממקום למקום ומעיר לעיר, בתקווה למצוא מנוחה מסויימת מן הרדיפות במקום החדש.

בתקופה מסויימת הגיעו לאותו בניין סניפים של שתי ישיבות שונות. בקומה העליונה שכן סניף ישיבת נובהרדוק, ישיבה שלימדה וחינכה בשיטת המוסר, ובקומה התחתונה של אותו בניין שכן סניף ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש. מטבע הדברים נוצר מגע קרוב וקשר בלימוד ובעבודת ה' בין הבחורים משתי הישיבות, וכמובן לא חסרו גם "יוכוחים" – מהי הדרך הנכונה יותר בעבודת ה'.

שאל פעם אחד התלמידים מנובהרדוק את אחד התלמידים הצעירים מתומכי-תמימים: אינני מבין אתכם כלל. אצלנו כל-כך עובדים על המדות וכל-כך נזהרים שלא להוציא מהפה שום דבר לא ראוי. מבקשים תמיד סליחה זה מזה. נזהרים מאוד שלא להיכשל אפילו באבק לשון-הרע ופשיטא שלא להוציא מהפה איזה שהוא ביטוי לא ראוי. כל היום סובבים הבחורים המבוגרים שלנו ובפיהם מתנגן לו "מה אני ומה חיי", "מה חסדנו מה צדקנו מה כוחנו מה גבורתנו". ואילו אצלכם, לא רק שלא רואים את כל זה במיוחד, אלא שבשעת התוועדות אפשר לשמוע מכם אפילו תוארי גנאי ומילים "מגושמות". איך זה שאחרי כל זה אתם קוראים לעצמכם "חסידים" ולנו "מתנגדים"?!
אותו תלמיד צעיר לא חשב הרבה, ופלט תגובה ספונטאנית: הביטוי המגושם ביותר שנשמע בהתוועדות חסידותית, "שווה" יותר מכל המוסר שלכם...

ר' מענדל היה מטעים ומסביר: מהו זה שאמרו חז"ל "זבל פרדותיו של יצחק ולא כספו וזהבו של אבימלך" – הרי כאן מדובר על כסף וזהב וכאן מדובר על זבל של פרדות, אשפה ולכלוך מגושמים ביותר?

ובפרט שבדורנו זה, הדור השביעי, ניתן לנו הכוח של עצמותו יתברך, שלמעלה מכל הגדרים וההגבלות לגמרי, להביא את האלקות למטה מטה ביותר, גם, ודווקא, לתחתון שאין תחתון למטה הימנו: גם לאנשים הפחותים ביותר, אלינו; גם ב"תרגום" לשפות שונות ול"שפות" ואופני דיבור וכתובה נמוכים ביותר; גם "בעיתונים", כפתגם רבינו הזקן שמשיח יהיה כתוב ב"גאזעטען"; גם ברדיו ובטלוויזיה, בווידיאו באינטרנט ובלייב, ברמקול בטלפון ובסלולרי, במדעות רחוב, בפלאיירים ובסטיקרים, בשלטי חוצות, בדגלים, ובכל מיני תעלולים ופעלולים "חיצוניים" ושטחיים, אותם דברים שפעם חסידים סלדו מהם לחלוטין ואמרו בצדק שהם ההיפך הגמור של אלקות וחסידות; ואילו בדורנו, דורו של המלך המשיח שמוריד את השכינה "למטה בארץ", לתחתון שאין למטה הימנו, הרי האלקות "מגיעה" וחודרת וממלאת את הכל – ניתנו לנו הכוחות לערוך התוועדות חסידותיות פנימית ואמיתית בכל הצורות והאופנים, גם כאלו שפעם היו מושללים לגמרי, גם בכתובה מעל גבי "עיתון", ואם כן, יכולים גם כאן להיות כמו "נאך אַ ביסל משקה"...

ה משפיע הרה"ח ר' מענדל פוטרפס היה נוהג לומר: מדוע אמנם חסידים מדברים בהתוועדות על "מתנגדים"? הרי לכאורה כל עיסוק ב"שליחה" הוא שלילי ומיותר, ומוטב לעסוק ב"חיוב", במה שצריך להיות!
"הוא מותיב לה והוא מפרק לה" (=הוא מקשה והוא מתרץ), וכך היה ר' מענדל נוהג לתרץ:

כאשר הרופאים רוצים ללמוד כיצד לטפל בחולים ולרפא אותם מתחלואיהם, הרי שאחת מן הדרכים העיקריות לכך היא "ניתוחי מתים": לוקחים גוף מת, מנתחים אותו ורואים בו היטב כיצד הוא אופן הימצאות האברים בגוף האדם. ועוד וגם זה עיקר, שרואים בו מה גרם לו להיות מת, מהו האופן הלא נכון של תפקוד האברים שממנו צריך להיזהר, ומה לומדים כיצד יש לרפא ולהבריא את הגופים החיים.

וכן הוא גם בנמשל, כשרוצים לדעת איך צריך להיות וממה יש להיזהר, צריך לפעמים לקחת דוגמא של "מת-נגד", "לנתח" אותה, ללמוד אותה וללמוד ממנה איך צריך להיות וממה יש להיזהר שלא להיות.

וכמובן ופשוט יש לעשות זאת תוך כדי הדגשה חוזרת ונשנית שאין הכוונה ללעוג לאיזה שהוא איש ישראל חייו, אלא ללמוד

מציאותו של משה רבינו נשמה בגוף באופן נצחי;

ולא רק בגלל המבואר בילקוטי שיחות כרך כו עמוד 7 שמוכרח להיות נשיא בגוף גשמי בכל דור ודור;

ולא רק בגלל שכתוב על דוד מלך ישראל שהוא חי וקיים, ואדמו"ר הזקן מפרש שהכוונה היא למלך המשיח;

ולא רק בגלל דברי האריז"ל שעלייתו של משיח "להר" היא "בגופו ובנפשו"; ועוד ועוד, – אלא בגלל העצם, מפני שכך הוא העניין ולא אחרת, "אזוי און ניט אנדערשי". עם זה גדלנו, על-כך חונכנו, ובאופן שלא שייך כלל באופן אחר, כי בלי זה אין מאומה. בלי רבי אין חסידות, אין תורה, אין חיים רוחניים וגם לא חיים גשמיים, אין בכלל מציאות. אין כלום. על דרך לשון הרמב"ם "ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי אין דבר אחר יכול להימצאות".

ויותר נכון: כל הנמצאים הם "אפשרי המציאות". הם יכולים להיות וייתכן גם שהם לא יהיו, אבל הוא יתברך "מחוייב המציאות", "לא ייבטל הוא לביטולם". וכשם שברורה לנו מציאותו יתברך, לא בגלל "שהרמב"ם כתב והראב"ד לא משיגי", אלא שכך הוא העניין ו"אי-אפשר להיות באופן אחר כלל", כך בדיוק בנוגע לאמונה במשה עבדו ובמציאותו הנצחית של משה רבינו שבדורנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון", הרבי שליט"א מלך המשיח, שיבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ותיכף ומיד ממש יתגלה במלוא עוזו ותפארתו לעין כל.

עצם הדיבור והפירסום של אמונה זו, ודווקא בפשיטות, באופן שלמעלה מכל ההסברים – זה מה שיביא את ההתגלות המלאה לעיני כל בשר תיכף ומיד ממש בגאולה האמיתית והשלמה.

לחיים, לחיים!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

כשם שברורה לנו
מציאותו יתברך, לא
בגלל "שהרמב"ם כתב
והראב"ד לא משיגי",
אלא שכך הוא העניין
ו"אי-אפשר להיות
באופן אחר כלל", כך
בדיוק בנוגע לאמונה
במשה עבדו ובמציאותו
הנצחית של משה רבינו
שבדורנו

כשאנו יודעים את המבואר בחסידות על הפסוק "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", שללא אמונה ח"ו במשה רבינו שבדור חסרה גם כל האמונה בה';

כשיודעים את פתגם הצמח צדק על "מחצית (השקל)", שבאמצעה יש "צדיק" ומי שקרוב לצדיק (האותיות הקרובות ל"צדיק" משני הכיוונים) הוא "חיי", ומי שרחוק מהצדיק הוא להפך,

– הרי אנו "מודים באשמה": זה שאנו יודעים שהרבי הוא חי וקיים גם בגוף גשמי כפשוטו ממש (שזהו כל עניינו של "רבי", להיות דווקא בגוף גשמי, שהוא חלק מן העולם, ובגלל זה דווקא להיות "ממוצע המחבר" לאחד ולחבר אותנו עם הקב"ה שלמעלה מן העולם),

– אין זה רק בגלל שכך כתוב בשיחת שבת פרשת בא תשנ"ב אודות החילוק בין דורנו לדור הקודם שבדורנו לא שייכת הסתלקות הנשמה מן הגוף;

ולא רק בגלל שיחת שבת פרשת האזינו תשי"ג (בלתי מוגה) שבדורנו זה "ישנה

(שיש הלכות בהן הוא משיג על הרמב"ם בלשון חריפה, כמו: "אמר אברהם, זה אינו כלום...") אינו משיג עלי, וגם כל המפרשים מסכימים לדעתך, זוהי ההוכחה אצלו שאכן כך הדבר.

והוא גם "צודק": הרי התורה היא מקור הכל והכל נלקח ממנה. מניין יודעים אנו כל דבר? מהתורה ("מנא הני מילי – דאמר קרא"). אם-כן, טוען הוא, גם את עצם מציאותו של הקב"ה אין אנו יודעים אלא מן התורה. אנו אין לנו אלא התורה הזאת.

לך ותסביר לו שישנם דברים שהם הבסיס והיסוד של הכל, וללא זה אין מאומה. הוא לא מבין ולא מסכים: נישטא העכער פון תורה. אין דבר יותר גדול מן התורה...

בדרך צחות היו חסידים אומרים שפעם בא "מתנגד" לביתו ואמר לאשתו שחושש הוא כי עליו להתענות תענית חלום, שכן חלם חלום נורא מאד.

– "מה היה החלום", שואלת האשה.
– "אסור. אסור לומר. אסור לדבר כך", עונה הבעל ברעדה.

– "בכל זאת, ספר, אמור לפחות ברמז, מה זה כבר יכול להיות?".

– "חלמתי, ש..., שה..., שהכביכול... כבר איננו...", רחמנא ליצלן.

– "אהממ... בוודאי חשבת עליו ביום, והרי אמרו חז"ל שאין אדם רואה אלא מהרהורי לבו", מנסה האשה להרגיע.

– "לא. לא ייתכן. מתי כבר יכולתי לחשוב עליו ביום. הרי אני עסוק כל הזמן בתורה, בתפילה, במצוות, בתיקון המדות – מתי כבר יכולתי לחשוב עליו?".

המסר בצחות זו הוא כפול: שאפשר להיות עסוקים כל היום בתורה בתפילה במצוות בתיקון המדות ולא להתחיל בכלל לחשוב על הקב"ה. ועוד ועיקר שכל הקיום של ה"כביכול" עלול אפילו להיות מוטל בספק ח"ו – מי יודע, מיטאָר נישט ריידן (=אסור לדבר כך), אבל אולי בכל זאת הוא בכלל ח"ו לא קיים...



משה אזאר
טל: 03-9620017
פקס: 03-9620478

קייטרינג שטרי שובע בע"מ
לוגו קייטרינג והסדרה, אינדוס, אספקא ארואו

בהכשר המהודר של הרב ברוך בועז יוקוביץ שליט"א, רב שיכון חב"ד בלוד

• אונז' צייט ווארט

• ארטיקל נאזיך